

Handläggare: Katharina Norström

Tfn: 08-508 14 018

Enskede- Årsta stadsdelsnämnd

UNG KULTUR– I ÖGONHÖJD, en strategisk plan för barn-och ungdomskultur i Stockholm 2007-2010

Förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar till kommunstyrelsen.

Ulla Thorslund
Stadsdelsdirektör

Katharina Norström
Chef avdelning förskola-skola

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen förskola-skola.

Sammanfattning

Förslaget till barn-och ungdomsplanen ”UNG KULTUR – I ÖGONHÖJD” utgår ifrån utvärderingen av den tidigare planen ”Stockholm - kulturstad för unga” som antogs 2002. Den nya planen kan användas som en övergripande strategi för stadens verksamheter och som ett verktyg för utvärdering och en metod för att stärka värdet av och kvaliteten i Stockholms barn- och ungdomskultur.

Den inleds med en diskussion om de faktorer som är viktiga att beakta i planeringen av barn- och ungdomskulturverksamhet. Barngruppen 0-12 år kommer att öka med 3000 fram till 2009 och det blir därför viktigt att uppmärksamma kulturutbudet för yngre barn. Kulturverksamheten i Stockholm tar avstamp i FN:s barnkonventions mål om att alla barn och ungdomar har rätt att delta i det kulturella och konstnärliga livet som deltagare och medskapare. Stadens mångfald måste integreras och

genusperspektiv måste balanseras i all kulturverksamhet. Samverkan över nämnders olika ansvarsområden skapar utökade möjligheter att utnyttja de samlade resurserna. Samtliga förvaltningar, bolag och styrelser måste finna metoder för hur inflytande och information för barn och ungdomar ska utformas. Förskolan, skolan och biblioteken har gemensamt uppdrag att stärka barns och ungdomars språkutveckling. Stadsdelsförvaltningarna, Kulturskolan, stadsbiblioteken och kulturstödet samverkar om att utveckla lokala kulturcentra och ”Träffpunkter för unga”. Stadsdelsförvaltningarna utarbetar också tillsammans med Kulturskolan och idrottsrörelsen fritidsklubbar för elever i skolår 4-6.

Därefter presenteras ett antal strategiska mål för stadens lokala och övergripande insatser för barn – ungdomskulturen med utgångspunkt i fem definierade huvudrubriker:

- *Kulturen i förskolan och skolan*
- *Eget skapande på egna villkor*
- *Kulturutbud.*
- *Samarbete och nätverk*
- *Utvärdering och uppföljning.*

Förvaltningen anser att de aktuella huvudfrågorna har ringats in och att hänsyn har tagits till olika aktuella perspektiv, den växande barngruppen 0-12 år och till den moderna tekniken. Förvaltningen anser emellertid att behovet av att använda datorer som hjälpmedel borde betonas ännu mer, att stadens kulturerbjudande bör vara ett tydligt alternativ till kommersiell skräpkultur, och att det vore önskvärt med mer lättillgängliga kulturmöjligheter i närområdena, till exempel de lokala biblioteks-filialerna.

Bakgrund

Kulturnämnden antog den 5 november 2002 barn- och ungdomskulturplanen ”Stockholm – kulturstad för unga”.

Kulturförvaltningen fick i november 2005 uppdraget att utarbeta ett förslag till en ny barn- och ungdomskulturplan, nu kallad ”UNG KULTUR– I ÖGONHÖJD, strategisk plan för barn- och ungdomskultur i Stockholm 2007-2010”.

Förslaget utgår från FN:s barnkonventions mål om att alla barn och ungdomar har rätt till att ta del av kulturella och konstnärliga aktiviteter som deltagare och medskapare. Det blir därför viktigt att anlägga ett barnperspektiv på verksamheten och respekt för barns och ungdomars möjligheter att framföra synpunkter på sin livssituation.

Förslaget ger en överblick över stadens samlade insatser för barn -och ungdomskultur och avser att fungera som övergripande vägledning med syfte att förstärka samarbetet mellan stadens verksamheter med inriktning

på barn och unga. Planen föreslås även utgöra ett verktyg för kontinuerlig utvärdering och uppföljning.

Förutsättningarna för ungdomars eget skapande har förstärkts på flera områden men ett fortsatt utvecklingsarbete behövs. Prognoser fram till 2009 visar att antalet barn i Stockholm 0-12 år ökar med 3000 och ungdomar 13-20 år ökar med 1000. Den stora ökningen av barngruppen gör det angeläget att uppmärksamma kulturutbudet för yngre barn.

Stadens mångfald måste integreras och genusperspektiv måste balanseras i all kulturverksamhet. Samverkan över nämnders olika ansvarsområden skapar utökade möjligheter att utnyttja de samlade resurserna. Samtliga förvaltningar, bolag och styrelser måste finna metoder för hur inflytande och information för barn och ungdomar ska utformas.

Förskolan, skolan och biblioteken har gemensamt uppdrag att stärka barns och ungdomars språkutveckling. Stadsdelsförvaltningarna, Kulturskolan, stadsbiblioteken och kulturstödet samverkar om att utveckla lokala kulturcentra och ”Träffpunkter för unga”. Stadsdelsförvaltningarna utarbetar också tillsammans med Kulturskolan och idrottsrörelsen fritidsklubbar för elever i skolår 4-6 för att förstärka möjligheten till kultur och idrott.

Ett antal strategiska mål för stadens lokala och övergripande insatser för barn – ungdomskulturen presenteras, med utgångspunkt i fem definierade huvudfrågor:

- *Kulturen i förskolan och skolan:* Samverkan med stadens kulturinstitutioner och det fria kulturlivet erbjuder möjligheten att tillföra estetiska dimensioner i förskolans och skolans vardag. Kulturlivet kan utgöra en resurs i arbetet med barns/elevers språkutveckling, tal- och kommunikationsförmåga. Lärare och bibliotekarier behöver öka sin kompetens i att använda datorer som pedagogiska verktyg.
- *Eget skapande på egna villkor:* Stockholm ska erbjuda en kulturmiljö som väcker nyfikenhet, lust till lärande och som ger barn och ungdomar möjlighet att utveckla sin kreativitet och skapande förmåga. ”Träffpunkter för unga”, LAVA, Kulturskolan, PUNKTmedis och Fryshuset är betydelsefulla strategiska verksamheter för ungdomars eget skapande. Stadsdelarnas satsning på nya former av träffpunkter skapar möjligheter till förstärkningar och stöd, bland annat träffpunkterna Tuben i Farsta och Reactor i Husby samt stipendiet ”En snabb slant”. För att skapa ett kulturutbud som tilltalar ungdomar behöver formerna för deras inflytande i den egna stadsdelen och i staden förnyas och samarbetet med fokusgrupper utökas. Arbetet med fokusgrupper

visar att kulturen blir mer attraktiv när ungdomar är delaktiga i utformning och genomförande. Formerna för vuxnas roll som handledare behöver utvecklas och den kulturpedagogiska kompetensen förstärkas. Förbättrade möjligheter för eget skapande för barn mellan 0-5 år är ett framtida utvecklingsområde. Öppen verksamhet i Stadsmuséet med inriktning på språkutveckling och Rum för Barn i Kulturhuset där olika konstformer integreras i basutbudet är ett par exempel på sådana möjligheter.

- *Kulturutbud:* Genom att i större utsträckning stödja kulturproducenter med kunskaper om andra kulturtraditioner berikas Stockholms kulturliv. Stadsdelsförvaltningarna etablerar fritidsklubbar för elever i skolår 4-6 i samarbete med Kulturskolan och idrottsrörelsen. Kulturförvaltningens verksamhet "Kultur för de unga" utgör en viktig funktion för förmedlingen av subventionerad kultur till förskolorna och skolorna. Via Internet förmedlas kulturutbudet till medborgarna. www.ung08.nu informerar om aktuella kultur- och fritidsaktiviteter. Önskvärt vore att även ha en barn- och ungdomssida på Stockholms stads hemsida.
- *Samarbete och nätverk:* Genom nätverksarbete kan nya erfarenheter och metoder inarbetas i den ordinarie verksamheten. De formella nätverken "Kultur för de unga", "Träffpunkter för unga" och "Kulturnätverket" stärker samarbetet inom staden. Kontaktnät möjliggör erfarenhetsutbyte mellan kultursekreterare som ofta arbetar ensamma i sin stadsdel. Under 2006 ska ett Biblioteksråd inrättas i samtliga stadsdelar. Nätverk i stadsdelarna mellan fritids- och kulturverksamheterna förstärker det lokala kulturlivet. Nationellt och internationellt erfarenhetsutbyte ger nya perspektiv på den egna verksamheten.
- *Utvärdering och uppföljning:* En samlad bild av Stockholms kulturliv redovisas varje år i "Kulturrapport Stockholm" där barn- och ungdomskulturen utgör en del. Rapporter och forskning om barns och ungdomars kulturvanor genomförs regelbundet, tertiärrapporten och verksamhetsberättelsen är utvärderingsverktyg. Det behövs verktyg för att ta fram statistik över i vilken omfattning barn och ungdomar fått ta del av Stockholms kulturaktiviteter och lämpliga metoder för att redovisa och analysera dessa resultat behöver utformas. Intern kompetensutveckling mellan yrkesgrupper är ett sätt att förmedla kunskaper och finna synergieffekter.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser positivt på förslaget till ny plan för barn – och ungdomskultur i Stockholm. De aktuella huvudfrågorna har ringats in och lyfts fram på ett tydligt sätt. Hänsyn har tagits till olika aktuella perspektiv som barnkonventionens mål, inflytande, deltagande, genus och mångfald. Kulturutbudet för den växande barngruppen 0-12 år har beskrivits och hänsyn har tagits till den moderna tekniken.

Möjligen skulle man kunna trycka ännu mer på behovet att använda datorer som hjälpmedel – datorer är en integrerad del i dagens barn - och ungdomsvärld.

Det vore också önskvärt med mer lättillgängliga kulturmöjligheter i närområdena. Det är till exempel viktigt att behålla lokala biblioteksfilialer som Östberga som välkomnar särskilt de yngre barnen. En stor del av utbudet som beskrivs i planen är centraliserat, vilket bland annat innebär långa resor för de yngre barnen.

Den kultur som staden erbjuder bör också vara ett tydligt alternativ till kommersiell skräpkultur.

Bilaga

Remissen UNG KULTUR – I ÖGONHÖJD – en strategisk plan för barn – och ungdomskultur i Stockholm 2007-2010